

Geschiedenis van het ACV

Over koopkracht en waardig werk

Onmiddellijk na de Eerste Wereldoorlog ontstond er onrust omdat de producten vijftien keer duurder waren geworden dan vóór de oorlog, terwijl de lonen nauwelijks stegen. Daarom voerde de regering Delacroix het systeem van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen in. Van bij het bestaan van dit indexcijfer streefde het ACV er naar om de lonen en de sociale uitkeringen hieraan te koppelen om aldus het verlies aan koopkracht te verhinderen. Maar het zou nog duren tot een heel eind na de Tweede Wereldoorlog vooraleer in de meeste sectoren en voor de sociale uitkeringen een automatische indexkoppeling tot stand kwam.

Wettelijke verplichting

De bijstandskassen, die van bij het ontstaan van de christelijke vakverenigingen werden opgericht, bleken al gauw niet toereikend. Binnen het ACV groeide het inzicht dat een echte sociale bescherming slechts mogelijk was via een algemene wettelijke verplichting. Vanaf de jaren 1920 legde het ACV zich sterk toe op een veralgemening van de sociale verzekeringen. Een eerste groot succes bewam de vakbond in 1930 met de wet op de kinderbijslag. Na de Tweede Wereldoorlog kreeg de Sociale Zekerheid de uitbouw en structuur die wij nu kennen.

Index onder vuur

Eén van de klassieke besparingsmaatregelen in de jaren 1980 en 1990 was de beperking van de automatische indexaanpassing van lonen en sociale uitkeringen. De vakbonden konden een afschaffing of grondige aanpassing wel verhinderen, maar niet beletten dat in 1984, 1985 en 1986 telkens 1 indexaanpassing werd overgeslagen. In 1993 kwam de indexering

weer op de helling te staan. Uiteindelijk werd er geen indexsprong meer uitgevoerd, maar werd aan de index zelf gesleuteld: de lonen volgden voortaan de gezondheidsindex berekend op de index van de consumptieprijzen zonder rekening te houden met de prijzen van tabaksproducten, alcoholische dranken en motorbrandstoffen.

Welvaartvastheid

Vanaf eind jaren 1990 zette het ACV in op hogere en welvaartsvaste sociale uitkeringen. Het kreeg daarbij onmiddellijk steun van de andere organisaties uit de christelijke arbeidersbeweging en met iets meer aarzeling ook van de socialistische vakbond. Na de betoging voor een sociaal beleid in Oostende in 2004 kreeg die jarenlange campagne een positief gevolg tijdens het regeringsconclaf van Raversijde. In het Generatiepact van 2005 werd dit vastgelegd in een structureel mechanisme voor de welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen.

Generatiepact

In de jaren 1990 werd steeds duidelijker dat de vergrijzing van onze samenleving op termijn grote financieringsproblemen in de sociale zekerheid zou geven. De overheid wilde daarom dat werknemers langer aan het werk bleven. In 2005 werd een zomer lang onderhandeld tussen de regering Verhofstadt en de sociale partners. Het overleg sprong af, het ABVV riep een staking uit op 7 oktober 2005. Het ACV voerde een informatiecampagne en was overtuigd dat "onderhandelen loont". Meerdere punten werden nog gewijzigd, maar de regering legde uiteindelijk zelf het Generatiepact op. Het liet brugpensioen nog maar toe vanaf 60 jaar en verscherpte de loopbaanvoorwaarden. Dit viel ook slecht bij het ACV en op 28 oktober 2005 vond een massale betoging plaats. De regering wijzigde nog enkele punten maar onvoldoende. Het IPA van einde 2006 (IPA 2007-2008) zou het Generatiepact voor die punten bijsturen.

Waardig werk

In 2009 en in 2010 voerde het ACV samen met andere vakbonden en niet-gouvernementele organisaties (ngo's) campagne rond het thema waardig werk. 167.269 mensen tekenden de petitie voor waardig werk. Vakbondsafgevaardigden zetten het thema op de agenda van de

ondernemingsraad. Dit resulteerde in gedragscodes, internationale kaderovereenkomsten, cao's en sectorale akkoorden waarin waardig werk en respect voor arbeidsrechten een plaats kregen.

Die samenwerking met niet-gouvernementele organisaties was overigens niet nieuw. Reeds vanaf de jaren 1990 ging het ACV voor niet beroepsgebonden thema's steeds meer samenwerken met talrijke sociale organisaties uit het middenveld. Zo was er ondermeer samenwerking op het vlak van milieu, Noord-Zuidverhoudingen en de

verrechtsing in de samenleving. De laatste jaren is het ACV een geëngageerde aanwezige op allerhande sociale fora, zowel op Belgisch, Europees als op mondiaal vlak.
